

VUOSIKERTOMUS 2021

Lasten ja nuorten puutarhayhdistys ry

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo

Johdanto.....	1
1. Kumpulan koulukasvitarha toimintaympäristönä	4
2. Puutarha nuorisotyössä	6
Vihreän Oksan Werstas	6
Kesätyöt ja työharjoittelut	8
Vapaaehtoistoiminta	9
3. Puutarha ympäristökasvatuksessa.....	10
Kumpulan koulukasvitarhan leiritoiminta	10
Itä-Helsingin leiritoiminta	12
Leiritoiminnan palautetta ja tunnuslukuja	12
Leiriläisten iltapäiväkerho.....	13
Monikulttuurinen puutarhaperhekerho Basilika	14
Toimintaa kouluille ja oppilaitoksille.....	15
4. Tapahtumat ja koulutukset	16
5. Viestintä, vaikuttaminen ja yhteistyö	17
6. Hallinto ja henkilöstö	18
7. Talous.....	20

Johdanto

Lasten ja nuorten puutarhayhdistyksen toiminta-ajatuksena on syventää lasten ja nuorten viljelytaitoja ja -tietoja sekä luontosuhdetta. Yhdistyksen toiminta lisää puutarhakulttuurin tuntemusta kaupungissa sekä tukee kaikenikäisten hyvinvointia puutarhassa tapahtuvan yhteisen työn ja virkistymisen kautta.

Vuonna 2021 yhdistys vietti 15-vuotisjuhlavuottaan ja samaan aikaan yhdistyksen nuorten työpaja Vihreän Oksan Werstas täytti 10 vuotta. Juhlavuotta tuotiin esiin erityisesti eri somekanavissa. Vuoden aikana päivitettiin myös yhdistyksen strategia.

Yhdistyksen toiminnan keskipisteenä on **Kumpulän koulukasvitarha**, 4,3 hehtaarin puutarha keskellä Helsinkiä. Koulukasvitarha on Helsingin kaupungin omistuksessa ja nuorisopalveluiden hallinnassa. Kumpulassa järjestettiin vuonna 2021 leiritoimintaa lapsille, nuorten työpajatoimintaa, perhekerho, avoimien ovien tapahtumia, myyntitapahtumia sekä sadonkorjuujuhla. Kesän toiminta pystyttiin järjestämään suhteellisen normaalisti koronasta huolimatta muistaen toki tehostettu hygienia ja tarpeelliset porrastukset ruokailuissa.

Nuorisotyö

- Nuorten työpaja, Vihreän Oksan Werstas
- Vapaaehtoistoiminta
- Kesätyöt, työharjoittelut

Ympäristökasvatus

- Leirit, perhekerho, ip-kerho kesäkuussa
- Kouluvierailut
- Tuki ja materiaalit

JOHDANTO

PUUTARHA NUORISOTYÖSSÄ

Yhdistyksen nuorisotyön lippulaiva on **nuorten puutarhatyöpaja Vihreän Oksan Werstas**, joka on tarkoitettu 17-29 -vuotiaille ilman työtä tai koulutuspaikkaa oleville nuorille. Werstaalla tutustutaan puutarha-alan töihin käytännössä Kumpulan koulukasvitarhan viljelyksistä vastaten ja ulkopuolisia pihakohteita hoitaen. Toiminta pohjautuu puutarha-alan opetussuunnitelmaan.

Yhteensä yhdentoista nuoren kanssa tehtiin sopimus, joista kahdeksan oli työkokeilu- ja neljä kuntouttavan työtoiminnan sopimuksia. Sopimusten määrä on suurempi kuin nuorten määrä koska yksi nuori oli sekä kuntouttavassa työtoiminnassa että työkokeilussa. Vihreän Oksan Werstaalla oli viljelykaudella myös viisi opiskelijaa työssä oppimassa. Opiskelijoista neljä oli puutarha-alalla ja yksi luonnonvara-alalla.

Leiritoiminta mahdollisti **työtä nuorille** apuohjaajille (10 nuorta), joiden palkkaus tuli kaupungilta, mutta yhdistys vastasi nuorten ohjauksesta. Puutarhatöihin työllistettiin 12 nuorta ja Kontulan leiritoimintaan neljä nuorta.

PUUTARHA YMPÄRISTÖKASVATUKSESSA Kesällä 2021 oli yhteensä 14 lasten leiriä. Kumpulan koulukasvitarhalla järjestettiin lapsille kaikkiaan 10 leiriä. Kontula-Vesalassa järjestettiin neljä leiriä. Valtaosa leireistä oli viikon mittaisia, mutta juhannusviikon leirit olivat lyhempiä (3-4 päivää).

JOHDANTO

Lasten leireillä ohjattua leiritoimintaa oli Kumpulan koulukasvitarhalla klo 9-14 ja Kontula-Vesalassa klo 9-15. Lisäksi Kumpulassa järjestettiin alkukesästä iltapäiväkerho yhdistyksen jäsenille kello 14-16, mikä pidensi mukavasti pienimpien leiriläisten päivää.

Leiriläisiä oli kaikkiaan 283, joista 211 Kumpulan koulukasvitarhalla ja 72 leiriläistä Kontulan leiritoiminnassa. Leiripäivään sisältyi ohjauksen lisäksi lämmin lounas ja pidempiin leiripäiviin Kontulassa kevyt välipala. Osallistujamääriä saatiin palautettua koronaa edeltävälle tasolle turvallisesti.

Varsinaisten leirien päätyttyä kesä jatkui vielä sadonkorjuulauantaisin syyskuun loppuun.

Koululaisilla oli mahdollisuus opastettuun päivään puutarhalla. Vierailukäyntejä oli yhteensä 17, joihin osallistui yhteensä 306 oppilasta. Vierailut järjestettiin yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa. Valtaosa vierailuista ajoittui elo-syyskuuhun, kolme ryhmää vieraili jo keväällä.

Perhekerhotoimintaa jatkettiin Kuluttajaosuustoiminnan säätiön avustuksen turvin. Kumpulan koulukasvitarhalla toimineeseen perhekerhoon osallistui 11 perhettä, joista kuusi oli osallistunut aiemmin ja viisi perhettä oli ensimmäistä kertaa mukana. Maahanmuuttajataustaisia perheitä oli neljä: Meksikosta, Ukrainasta, Espanjasta ja Hollannista. Lapsia oli 15 ja aikuisia 19.

KUMPULAN KOULUKASVITARHA TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

1. Kumpulan koulukasvitarha toimintaympäristönä

Kumpulan koulukasvitarha (4,3 ha) on **ainoa lasten ja nuorten toimintaan erikoistunut puutarha Suomessa**. Kulttuurista arvoa on paitsi ainutlaatuisessa ympäristössä, myös 1920-luvun alusta keskeytyksettä jatkuneen toiminnan pitkässä traditiossa ja kehittyvässä toiminnassa. Helsingin kaupunki omistaa puutarhan ja Lasten ja nuorten puutarhayhdistys on vastannut toiminnasta vuodesta 2006 alkaen ensin yhdessä opetusviraston ja sittemmin nuorisopalveluiden kanssa. Syksyllä 2020 toiminnan järjestäminen kilpailutettiin jälleen edellisen viisivuotiskauden päättyessä. Yhdistys jatkaa toiminnan järjestäjänä vuoden 2024 loppuun asti tämän kilpailutuksen pohjalta.

Koulukasvitarha mahdollistaa monipuolisen ympäristökasvatustoiminnan seikkailusta viljelyyn ja tieteeseen. Kasvitarhan alue jakautuu Vähänkyröntien molemmin puolin, isoon ja pieneen puoleen. Kasvitarhan pienellä puolella oli vuonna 2021 lasten leirien ja perhekerhon viljelytoimintaa. Ison puolen viljelyksistä vastasi Vihreän Oksan Werstas. Varsinaisten viljelylohkojen lisäksi kasvitarhalla on marjapensaita, omenapuita, nurmikänttiä, pensaita, puita ja istutuksia. Lasten erityisessä suosiossa on pieni takametsä mustikoineen ja majanrakennuspaikkoineen.

Yhdistys hyödynsi taimikasvatuksessa kasvutunneliaan. Siellä saatiin kasvatettua alueen viljelyyn tarvittavat taimet sekä taimia Werstaan myyntiin. Kesäkaudella tunnelissa viljeltiin lämpöä vaativia hyötykasveja.

Kumpulan koulukasvitarhaa hoidetaan luonnonmukaisen viljelyn keinoin. Maan hoito suunnitellaan viljelynäkökohtien, lasten ja nuorten (viljelijöiden) ja kestävän käytön pohjalta. Viljelykierron avulla ylläpidetään ja parannetaan maan humuspitoisuutta, rakennetta ja ravinnetasapainoa. Työ on käsityövaltaista ja vaatii työvoimaa.

Maan muokkaus viljelytoimintaa varten hoidettiin hevostöinä kuten jo monena vuonna aiemmin. Maankäännössä oli hevosten lisäksi apuna pieni jyrsin. Pelkkä maankäyttö hevostyönä ei riitä vaan lisäksi on paljon lapiotyötä.

Viheralueiden hoidosta on vastannut yhdistyksen työpaja, Vihreän Oksan Werstas. Nurmikkoalueiden korjaus- ja maanparannustoimet ja puiden kunnosta huolehtiminen on tapahtunut yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa. Nurmialueiden leikkaus hoidettiin Werstaan, yhdistyksen kesätyönuorten sekä nuorisopalveluiden kesätyönuorten yhteistyönä.

KUMPULAN KOULUKASVITARHA TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

Kasvukaudet ovat erilaisia ja sadon varmistamiseksi vaaditaan jatkuvaa huolenpitoa ja kasvuston tarkkailua. Pitkäjänteinen ja osaava maan hoito takaa monipuolisen sadon lasten ja nuorten käyttöön. Erityistä haastetta on aiheuttanut myyrä- ja rusakkokantojen kasvu alueella. Sadon turvaamiseksi muun muassa pystytettiin aitoja. Kaupungin kanssa käydään koko ajan neuvottelua rusakoiden metsästyksessä, mutta toistaiseksi tämä ei ole edennyt toimenpiteisiin.

Haasteita toiminnalle asettaa myös Kumpulan koulukasvitarhan rapistuminen, kun korjaustoimenpiteet ovat viivästyneet. Jatkuvana riesana ovat olleet tiputtelevat vesipisteet, heikkokuntoiset ulkokalusteet ja viljelylavojen korjauksen epäonnistuminen, minkä vuoksi vuonna viljelylavat eivät vuonna 2021 olleet laisinkaan käytössä.

2. Puutarha nuorisotyössä

Vihreän Oksan Werstas

Vihreän Oksan Werstas on maamme ensimmäinen puutarhatyöpaja alle 29-vuotiaille nuorille, jotka tarvitsevat tukea työllistymisessä tai koulutukseen hakeutumisessa. Toiminta perustuu puutarhatalouden opetussuunnitelmaan ja pajalla suoritetusta työkokeilusta saa todistuksen.

Werstaalla tutustutaan käytännönläheisesti puutarha-alan eri töihin: taimikasvatukseen ja kasvien lisäykseen, avomaan vihannesviljelyyn, viheralueiden hoitoon, viherrakentamiseen, puutarhatuotteiden jatkojalostukseen ja kukkasidontaan. Werstaan toiminta vahvistaa nuoren arjenhallintaa tukien yksilöllisen kasvun, osallisuuden ja osaamisen kehittymistä.

Tavoitteena on, että nuori pajajakson aikana:

- tutustuu puutarha-alan eri töihin, kuten avomaavihannesviljelyyn, kasvihuonetyöskentelyyn, viheralueiden hoitoon, viherrakentamiseen, puutöihin ja floristiikkaan, sadon jatkojalostukseen ja yritystoimintaan
- kohtaa työelämän arvoja työskentelemällä osana työyhteisöä
- sitoutuu työpajatoiminnan kautta yhteisöön ja vahvistaa omaa osallisuuttaan sekä omassa elinpiirissään että yhteiskunnassa
- löytää oman jatkopolun, opiskelu- tai työpaikan
- oppii arjenhallintaa ja elämänhallintataitoja sekä vahvistuu sosiaalisesti
- lisää omaa hyvinvointia ja huolehtii jaksamisesta levon, liikunnan ja ravitsemuksen avulla

Werstas toteutettiin Kumpulan koulukasvitarhalla sekä kasvukauden ulkopuolella Kumpulan kasvitieteellisen tiloissa.

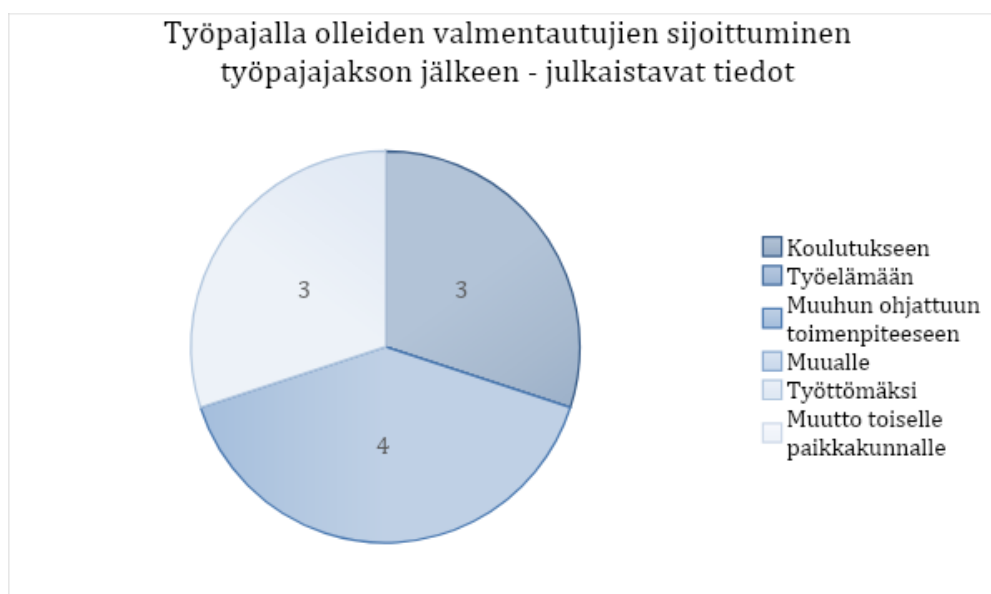
PUUTARHA NUORISOTYÖSSÄ

Nuorille pajatoimintaa oli 3.3.-17.12.2021. Työpajatoimintaan haastateltiin yhteensä 21 nuorta, joista yhteensä yhdentoista nuoren kanssa tehtiin sopimus: kahdeksan työkokeilu- ja neljä kuntouttavan työtoiminnan sopimuksia. Sopimusten määrä on suurempi kuin nuorten määrä koska yksi nuori oli sekä kuntouttavassa työtoiminnassa että työkokeilussa.

Lisäksi viisi nuorta oli työssä oppijoina Werstaalla. Opiskelijoista neljä oli puutarha-alalla ja yksi luonnonvara-alalla (HAMK, Hyria, Kiipula ja Stadin AO).

Pajatoimintaan ohjautuvien nuorten kunto on heikentynyt viime vuosina ja koronapandemia on vielä voimistanut tätä. Suuri haastateltujen määrä suhteessa sopimukseen kertoo osaltaan tästä. Osa haastatelluista koki itse, että ei ole vielä valmis työpajatoimintaan ja osan osalta nähtiin työpajalla, että edellytyksiä ei vielä tällä hetkellä ole. Tarvitaan vielä muuta vahvistumista.

Toinen haaste vuonna 2021 oli nuorten huono ohjautuminen pajatoimintaan. Kuntouttavan työtoiminnan osalta meni useita viikkoja, että kaikki kolme paikkaa olivat käyttämättä, mikä aiheutti suoraan tulonmenetystä yhdistykselle sekä oli sääli nuorten kannalta, sillä tarvetta toiminnalle olisi ollut.

Werstaan toiminnan vahvuus on yhteisöllisessä toiminnassa ja arjen jakamisessa. Päivittäisessä toiminnassa toistuu avoin ja tasavertainen keskustelu, merkityksellinen työ ja yhdessä nautitut ateriat.

PUUTARHA NUORISOTYÖSSÄ

Toiminnan päärahoitus tuli Etelä-Suomen aluehallintovirastolta. Kuntouttavasta työpajatoiminnasta saatiin päiväkohtaisia korvauksia sopimuksen mukaisesti.

Werstas hankki omarahoitusta hoitamalla Vallilan siirtolapuutarhan yhteisiä alueita, Rialton (taloyhtiö) piha-alueita ja myymällä taimia, satoa sekä jalostamia tuotteita. Taimien suoramyyntiä koulukasvitarhalla jatkettiin hyvällä menestyksellä vuoden 2020 mallin pohjalta. Satokasseja myytiin jo vakiintuneen käytännön mukaan kerran viikossa heinä-elokuussa. Ravintolayhteistyötä jatkettiin, ravintolat (Ora, Nolla, Plein, Muru) kävivät ostamassa satoa ja sadon oheistuotteita suoraan koulukasvitarhalla.

Tärkeä ja välttämätön ratkaisu pajatoimintaan oli pakettiauton leasing-sopimus, mikä mahdollistaa materiaalien ja välineiden kuljetuksen viljelyn tarpeisiin sekä toisaalta myyntitapahtumiin ja ulkohteisiin.

Pajan itsearviointinnissa on käytössä Sovari – sosiaalisen vahvistumisen mittari. Lisäksi Werstas on mukana Party-arviointijärjestelmässä ja raportoi OKM:lle työn tuloksista vuosittain. Werstas on onnistunut tukemaan nuoria päivärytmin löytymisessä. Nuoret ovat kokeneet toiminnan merkitykselliseksi ja tunteneet olevansa osa yhteisöä.

Puutarha-alan oppilaitokset ovat monen helsinkiläisen nuoren näkökulmasta kaukana. Vihreän Oksan Werstas on antanut matalan kynnyksen vaihtoehdon tutustua alaan ennen oppilaitokseen hakeutumista. Oppilaitosyhteistyötä tehdään useiden puutarha-alan koulujen kanssa, vuonna 2021 erityisesti Kiipulan ammattiopiston, TTS:n ja Keuda Mäntsälän kanssa. Kiipulan ammattiopiston kanssa tehtiin vuonna 2021 virallinen yhteistyösopimus.

Oppimisympäristön tunnistamisraportin päivitystyö siirtyi vuoden 2022 alkuun.

Werstaan strategian toteutumisesta on seurattu ja tavoitteet on saavutettu hyvin. Vuonna 2021 päivitettiin koko yhdistyksen strategia, minkä pohjalta myös Werstaan strategiaan tehdään uudet askelmerkit. Werstaan ohjausryhmän toimintaa lähdettiin kehittämään loppuvuodesta 2021 ja uudet käytännöt vakiintuvat vuonna 2022.

Kesätyöt ja työharjoittelut

Kumpulan koulukasvitarhalla löytyy paljon erilaisia töitä, joiden tekemiseen on hyvä ottaa nuoria mukaan. Yhdistys mahdollisti nuorisopalveluiden palkkaamille nuorille kesätyön leiriryhmien ohjaajina. Työnkuvaan sisältyi myös puutarhatöitä. Yhdistys vastasi nuorten ohjauksesta ja kaupunki palkkauksesta. Kuusi nuorta oli töissä kesäkuussa ja neljä nuorta heinä-elokuussa kukin yhden kuukauden verran.

PUUTARHA NUORISOTYÖSSÄ

Kesäsetelin avulla palkattiin Kontulan leiritoimintaan neljä nuorta sekä koulukasvitarhan alueenhoitoon neljä nuorta kaikki kahden viikon jaksolle. Yhdistys pääsi mukaan myös Kesätyö OP:n piikkiin -rahoitukseen, minkä avulla palkattiin neljä nuorta kahden viikon jaksolle koulukasvitarhan alueenhoitoon. Neljä maahanmuuttajanuorta työllistyi Plan Suomen kautta Kumpulan koulukasvitarhan puutarhatöihin.

Puutarhatyöt mahdollistavat niidenkin nuorten palkkaamisen, joiden on esimerkiksi kielitaidon, ujuden tai jonkun muun syyn vuoksi vaikea saada töitä vapailta markkinoilta. Työtehtävät opitaan tekemällä. Keskeistä on riittävän ohjaustyövoiman varmistaminen.

Puutarha oli myös koronavuoteen ulkotilana turvallinen mahdollisuus kesätyökokemuksen saamiseen.

Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta supistui Itua elämään -hankkeen päättyttyä vuonna 2020.

Vapaaehtoisia oli muutamia mukana leiritoiminnan apuna ja tapahtumien järjestämisessä.

Lisäksi järjestettiin muutama avoimien ovien tapahtuma, jossa oli mahdollista osallistua puutarhatöihin. Loppukesästä tarjottiin nuorille, jotka eivät olleet saaneet kesätöitä, mahdollisuutta vapaaehtoistoimintaan. Osallistuminen jäi kuitenkin suhteellisen vähäiseksi johtuen ehkä osittain myöhäisestä markkinoinnista.

3. Puutarha ympäristökasvatuksessa

Kumpulan koulukasvitarhan leiritoiminta

Leiritoiminta normalisoitui vuonna 2021 hyvin paljon edellisen vuoden koronapandemian aiheuttamasta pienryhmätoiminnasta. Koronavirustilanne otettiin kuitenkin leirien järjestelyissä edelleen huomioon. Edellisenä vuonna laadittuja tarkennettuja pandemia-ajan turvallisuus- ja toimintaohjeita noudatettiin. Erityistä huomiota kiinnitettiin käsienpesuun, siivoukseen ja ruokailuihin. Ruokavuorot porrastettiin ja viljelyleiriläiset ruokailivat pienellä puolella. Leiriryhmät pidettiin muutenkin toisistaan erillään ja leirien yhteistä toimintaa ei koronatilanteen vuoksi ollut. Vanhempia ohjeistettiin ja muistutettiin, että vähänkään kipeänä ei leirille tulla. Kaikki sujui hyvin ja sairastumisia ei ollut.

Leiritoiminnan yhteiseksi aiheeksi muotoutui Ötökät ystäviksi -teema. Leiriläiset rakensivat hyönteishotelleja ja perhosbaareja sekä mielikuvitusötököitä. Ajatuksena oli lieventää pörriäispelkoa sekä herättää käsitys hyönteisten merkityksestä luonnon monimuotoisuudessa. Toimintaan oli saatu pieni avustus Vuokon Luonnonsuojelusäätiöltä.

Alkukesästä järjestettiin viljely-, puuha- ja tiedeleirejä. Loppukesästä oli kaksi viljelyleiriä. Kaikilla leireillä lapsilla oli mahdollisuus myös viljelyyn. Puuhaleirit toteutettiin AVIn avustuksella muut leirit kaupungin ostopalveluna. Lasten leiripäivä oli kello 9-14, päivään sisältyi ohjatun toiminnan, vakuutusten ja materiaalien lisäksi lämmin lounas. Yhdistyksen jäsenille oli alkukesästä myös iltapäiväkerho, tämäkin toteutettiin ostopalvelun ulkopuolella.

Viljelyleirit

Yhdistys järjesti yhteensä viisi viljelyleiriä. Leirit olivat viikon mittaisia, paitsi juhannusviikon leiri kesti kolme päivää. Kesän jälkeen, koulujen alettua, jatkettiin sadonkorjuu- ja syystyölauantaiden merkeissä. Kaikkiaan viljelyleireillä oli 105 lasta.

Lapset viljelivät pienellä puolella, jossa heidän lisäksi toimivat perhekerholaiset. Kesän mittaan tulivat tutuksi niin kylväminen, kastelu, kitkentä kuin sadonkorjuu. Leiripäiviin

PUUTARHA YMPÄRISTÖKASVATUKSESSA

sisältyi myös pieniä retkiä lähimetsään tai kasvitieteelliseen puutarhaan, leikkiä ja pihapelejä, ruukkujen maalausta, kylttien tekoa. Vielä koulujen alkamisen jälkeen leiriläisillä oli mahdollisuus ohjattuun sadonkorjuuseen kolmena lauantaina.

Tiedeleirit

Alkukesästä järjestettiin kolme viikon mittaista tiedeleiriä. Lapsia leireillä oli 64. Leiriläiset tekivät omat tiedevihot luontohavaintojen

kirjaamista varten. Vihkoihin suunniteltiin mielikuvitushyönteiset, jotka toteutettiin maidosta ja etikasta valmistetusta kaseinimuoviseoksesta. Ötököille rakennettiin myös oma pienoisekosysteemi. Leirillä tutustuttiin Helsingin Yliopiston ilmatieteen laitoksen hiilensidonnan mittauksiin. Tutkimisen lisäksi leikittiin ja pelattiin, vilvoiteltiin sadettimen alla sekä autettiin viljelyleiriläisiä viljelypalstan hoidossa.

Puuhaleirit

Kesän alussa pienimmille leiriläisille oli tarjolla kaksi viikon mittaista puuhaleiriä, joilla herätettiin kiinnostusta puutarhaharrastukseen leikin ja mukavan yhdessä olon kautta. Puuhaleiriläiset olivat innokkaita laittamaan sormet multaan ja rakentamaan hyönteishotelleja. Rahoitus näihin leireihin tuli Etelä-Suomen aluehallintovirastolta. Lapsia leireillä oli yhteensä 42.

PUUTARHA YMPÄRISTÖKASVATUKSESSA

Itä-Helsingin leiritoiminta

Kaupunkipuutarha ja sen asukit -leirit toteutettiin Kontulan nuorisotalolla ja Vesalan koululla.

Leirejä oli neljä, 7.-11.6., 14.-18.6, 21.6.-24.6. ja 28.6. – 2.7. Leiripäivä oli kello 9-15 ja siihen sisältyi lämmin lounas sekä välipala. Leiriläisiä osallistui kaikkiaan 72.

Leirit sijoittuivat lasten omaan lähiympäristöön itähelsinkiläiseen lähiöön. Tavoitteena oli löytää lapsille mielekästä ja luonnonläheistä puuhaa oman kodin läheltä ja näin antaa kaupunkilaislapsille vihreää vapaa-aikaa.

Leirien aamupäivät kuuluivat Kontulan nuorisotalolla leikkien ja askarrellen sekä pihan istutuspenkkejä hoitaen. Lisäksi retkeiltiin lähellä olevaan puistoon ja metsään. Askarteluina toteutettiin muun muassa kylvöpurkit herneenversoille sekä yhteinen Kaupunkipuutarha ja sen asukit -alusta, jolle jokainen leiriläinen sai piirtää oman kasvin tai eläimen. Juhannusviikon leiriläiset pääsivät tekemään myös juhannusseppeleet.

Parilla leirillä järjestettiin myös viiden lajin leiriolympialaiset. Leikit olivat erilaisia tutustumis- ja pihaleikkejä piilosesta Mafiosoon. Myös kokkailun makuun päästiin viimeisellä leiriviikolla, kun valmistettiin omaa pestoa puutarhan yrteistä.

Lounaan jälkeen käveltiin yhdessä Vesalan koululle, jossa loppuillapäivä kului pienryhmissä eläimiä hoitaen. Jokaisella ryhmällä oli oma eläinlaji, josta oli vuorollaan vastuussa. Lapset ohjeistettiin eläinten häkkien tai terraarioiden siivoukseen, juomavesien vaihtoon sekä ruokintaan. Välipala oli yleensä 13.30 ja sen jälkeen ulkoilua vapaasti ja myös ohjatusti. Välillä myös eläimet, marsut, kilpikonnat ja kanit, pääsivät valvotusti ulkoilemaan lasten kanssa. Kesäkuu oli kuuma, joten suosikiksi nousi myös vesisota ulkona. Vilvoittelua oli myös välipalan yhteydessä rauhoittuminen lyhytelokuvien ääreen.

Hyvä yhteistyö Vesalan koulun kanssa on ollut keskeistä leirien mahdollistumisen osalta. Yhteistyö on hyödyttänyt sekä koulua että yhdistystä ja ennen kaikkea alueen lapsia ja nuoria. Leirien toinen ohjaaja on tullut koulun rahoituksella ja lisäksi koulun kautta on löytynyt leireille apuohjaajia.

Leiritoiminnan palautetta ja tunnuslukuja

Toimintaa dokumentoitiin säännöllisesti henkilöstökokousten muistioiden ja toiminnan valokuvaamisen avulla. Ohjaajat laativat viikkoraportit toiminnasta. Näissä nostettiin esille haasteita, kehittämiskohtia ja onnistumisia. Välitöntä palautetta kerättiin koko toimintakauden ajan niin asiakkailta kuin henkilöstöltä. Saatua palautetta on käsitelty henkilöstökokouksissa ja ryhdytty tarvittaessa palautteen vaatimiin toimenpiteisiin. Lisäksi

PUUTARHA YMPÄRISTÖKASVATUKSESSA

yhdistyksen toiminnanjohtaja keräsi henkilöstöltä ja leiriläisten vanhemmilta sähköistä palautetta.

Palautetta leiriläisiltä ja vanhemmilta

Leireistä kerättiin lapsilta sekä suoraa palautetta että leirien jälkeen sähköistä palautetta yhdessä vanhempien kanssa. Leirit saivat positiivista palautetta. Muutamissa palautteissa tuotiin esiin lapsen lisääntynyt kiinnostunut luontoon ja ulkona oloon. Osa vanhemmista olisi kaivannut nykyistä tarkempaa informaatiota leiripäivien kulusta. Työtämme pidettiin tärkeänä.

LEIRITOIMINNAN LUKUJA

	Leirien määrä	Leiripäiviä yhteensä	Leiriläisiä
Viljelyleiri	5	23	105
Puuhaleiri	2	10	42
Tiedeleiri	3	13	64
Kaupunkipuutarha ja sen asukit	4	19	72
YHTEENSÄ	14	65	283

Nuorille yritettiin järjestää heinäkuussa retkeilyleiri, mutta se peruuntui liian vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Sen sijaan nuorille (13–17-vuotiaille) oli tarjolla kesä-heinäkuun vaihteessa **Toivoa ja toimintaa -leiri**, jonka toteutuksesta vastasi BMOL ry yhdessä yhdistyksen kanssa. Leiri tarjosi nuorille eväitä ilmastonmuutoksen ja muiden ahdistusta aiheuttavien ympäristöongelmien käsittelyyn.

Leiriläisten iltapäiväkerho

Kumpulán koulukasvitarhalla toteutettiin kesäkuun leirien aikana yhdistyksen jäsenille suunnattu iltapäiväkerho. Kerhon avulla jäsenet saattoivat ostaa ohjattua turvallista toimintaa kaksi tuntia päivään lisää, klo 14-16. Kerholaisten määrä vaihteli 4-16 lapseen. Kerhosta pidettiin ja se nähtiin tarpeelliseksi, joten toimintaa varmasti jatketaan tulevinakin kesinä.

PUUTARHA YMPÄRISTÖKASVATUKSESSA

Monikulttuurinen puutarhaperhekerho Basilika

Kuluttajaosuustoiminnan säätiön avustusta jäi koronarajoitusten vuoksi käyttämättä vuonna 2020. Jäljelle jääneen rahoituksen turvin pystyttiin järjestämään puutarhaperhekerho myös vuonna 2021.

Vuonna 2021 perhekerhossa oli 11 perhettä, joista kuusi oli osallistunut jo aiemmin toimintaan. Maahanmuuttajataustaisia perheitä oli neljä: Meksikosta, Ukrainasta, Espanjasta ja Hollannista. Lapsia oli 15 ja aikuisia 19. Lisäksi kerhossa kävi usean kerran kerholaisten sukulaisia ja ystäviä. Nuorin kerholainen oli 1,5 vuotta ja vanhin lapsi 8 v. Ohjaajia oli kaksi ja lisäksi kesän aikana kaksi harjoittelijaa mukana muutaman kerran.

Kerho kokoontui alkukesästä kaksi kertaa viikossa ja juhannuksen jälkeen syyskuun loppuun kerran viikossa, lisäksi oli vielä lokakuussa erillinen päättäjäistapahtuma.

Kerhokerta alkoi yhteisellä opastuksella ja työvälineiden hakemisella. Ideana kerhossa on, että lapsille ei ole erillistä ohjelmaa, vaan perheitä opastetaan yhteiseen tekemiseen puutarhassa. Puolesta välissä kerhoa pidettiin yhteinen evästauko. Kerhokerran lopuksi jaettiin yhteisesti satoa ja siivottiin välineet varastoon.

Perheet viljelivät yhteistä peltoaluetta ja lisäksi oli pieni kasvihuone. Perheet pääsivät perehtymään viljelyyn penkkien perustamisesta sadonkorjuuseen ja palstan syystöihin. Yhdessä viljeltiin muun muassa

kaaleja, sipulia, punajuurta, porkkanoita, perunoita, yrttejä, kurkkua, kurpitsaa, maissia ja kukkia. Mukavaa vaihtelua toimintaan toi yhteiset juhlat: juhannusjuhla, sadonkorjuujuhla, Nuku yö ulkona -tapahtuma sekä kauden päätteeksi lyhtykulkue.

Tavoitteena oli, että jokainen perhe saisi kokemuksen kaikista kasvukauden eri töistä pellolla. Mahdollisuuksien mukaan perhe jatkoi töitä saman kasvin kanssa pitkin viljelykautta ja näin sai paremman kokonaiskuvan kasvukaudesta yhden kasvin osalta.

PUUTARHA YMPÄRISTÖKASVATUKSESSA

Perhekerhon perheet ottivat Kumpulan koulukasvitarhan alueen vahvasti omakseen. Kerho koettiin kesän parhaaksi jutuksi, jossa viihdyttiin koko perheen voimin ja opittiin uutta.

Toimintaa kouluille ja oppilaitoksille

Peruskoululaisten vierailuilla Kumpulan koulukasvitarhalla on pitkät perinteet. Elo-syyskuun aikana luokkia kävi Kumpulan koulukasvitarhalla yhteensä 17, joista kolme vierailua jo keväällä. Kevään vierailuja haittasivat vielä koronarajoitukset, jotka rajoittivat koulujen liikkumista. Valtaosa kouluista tulikin kasvitarhan lähiseudulta. Kauden aikana vierailulla kävivät luokat Jätkäsaaren peruskoulusta, Pasilan peruskoulusta, Maunulan ala-asteelta, Karviaistien koulusta, Arabian peruskoulusta, Vesalan peruskoulusta ja Englanninkielisestä koulusta. Pasilan peruskoulu oli uusi koulu vierailijoiden joukossa ja olikin mukavaa, että lähialueen koulusta kävi runsaasti luokkia tutustumassa koulukasvitarhaan.

Opettajien toiveesta vierailut olivat suhteellisen lyhyitä, puolestatoista tunnista kahteen tuntiin. Opettajat toivoivat mahdollisimman konkreettista tekemistä vierailulle. Luonnonmukaiseen viljelyyn tutustuttiin muun muassa nostamalla perunaa, maistelemalla yrttejä ja haistelemalla kukkia. Kevään vierailuilla tutustuttiin myös villivihanneksiin. Oppilaiden kanssa pohdittiin pölyttäjien merkitystä ja puutarhan monimuotoisuutta ja sen merkitystä. Opettajien toiveisiin käsiteltävistä asioista pyrittiin mahdollisuuksien mukaan vastaamaan.

Oppilailta ja opettajilta saatiin hyvää palautetta vierailuista ja yhteistyö yhdistyksen ja nuorisopalveluiden välillä sujui hyvin.

Varsinaisten kouluvierailujen lisäksi yhdistys tekee myös muuten yhteistyötä koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen kanssa. Toisen asteen oppilaitosten kanssa on tehty jo pitkään yhteistyötä varsinkin puutarha-alan opintoihin liittyen, mutta yhteistyötä on myös esimerkiksi Diakoniaopiston kanssa. Yhteistyötä jatkettiin vahvasti vuonna 2021.

4. Tapahtumat ja koulutukset

Yhdistys järjesti Kumpulan koulukasvitarhalla vuonna 2021 seuraavat tapahtumat kaupunkilaisille

- Avoimet puutarhat, su 20.6. klo 12–17, pop up-kahvila, tutustumista puutarhaan, kukkaseppeleiden tekoa, eläinjoogaa
- Eriteemaiset avoimet keskiviikot 9.6., 14.7., 28.7., 4.8. ja 11.8. klo 16–19, yhteensä kuusi iltaa. Teemat vaihtelivat tietopainotteisesta hiilen sidonnan mittauksiin tutustumisesta, saippuakuplien ja kukkaseppelien tekoon, sadonkorjuutöihin ja kokkailuvinkkeihin.
- Perinteinen sadonkorjuujuhla 18.8. klo 16–20: kahvila, musiikkia, sadonmyyntiä, lettupiste ja lapsille pientä ohjelmaa. Sadonkorjuujuhla toteutettiin yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa. Samalla juhlistettiin Lasten ja nuorten puutarhayhdistyksen 15-vuotistaivalta ja yhdistyksen työpajan, Vihreän Oksan Werstaan, 10-vuotistaivalta.
- Vapaaehtoistoimintaa puutarhatöissä oli tarjolla arkipäivisin 27.7., 29.7., 3.8. sekä 5.8. klo 10–14 ja arki-iltoisin 12.8., 17.8., 25.8., 9.9. ja 16.9. klo 16–19. Lisäksi leiripäivien aikaan oli mahdollisuus tulla leiritoimintaan vapaaehtoiseksi avustajaksi.
- Lapsille sadonkorjuutapahtumat kolmena lauantaina, 4.9., 11.9. ja 18.9. klo 13–15

Lisäksi portit olivat toukokuussa auki lauantaisin ja torstai-iltoisin taimimyynnin yhteydessä, yhteensä 8 kertaa. Alueelle pääsi taimiostosten lisäksi tutustumaan ja myös pop up -kahvila oli avoinna. Kahvilaa piti omatoimisesti nuori yrittäjä, joka sai myös kahvilan tuoton itselleen.

Yhdistykselle on toiminnassaan paljon **jatkuvaa koulutusta**, tekemällä opettamista ja oppimista, jota ei välttämättä pysty nimeämään erilliseksi koulutustilaisuudeksi. Puutarhalla oppimisen paikkoja tulee vastaan nuorille ja vanhemmillekin päivittäin oman työn ohessa. Kesätyöntekijöille järjestetään joka kevät perehdytyskoulutus. Keväällä 2021 ensimmäinen koulutus järjestettiin etänä Teamsin kautta ja loput kaksi koulutusta koulukasvitarhalla.

Yhdistyksen koulutuksen lippulaiva on **Vihreän Oksan Werstas**, jonka toiminta perustuu puutarha-alan opetussuunnitelmaan.

5. Viestintä, vaikuttaminen ja yhteistyö

Yhdistyksen toiminnasta viestittiin omilla nettisivuilla www.lastenpuutarha.fi sekä sosiaalisen median eri kanavissa: facebook (yhdistys ja Werstas), instagram (yhdistys, Werstas) ja Lanttu-blogi, jonne koottiin erityisesti leiritoiminnasta kirjoituksia.

Kotipuutarha-lehdessä julkaistiin henkilökuva Werstaan valmentajasta ja Werstaan toiminnasta kesällä 2021. Werstaan taimikasvatus oli esillä Kekkilä-livessä keväällä ja toimintaa esiteltiin muutenkin Kekkilän viestintäkanavissa. Myös Into ry kävi kuvaamassa Werstaan toimintaa ja kuvia on hyödynnetty heidän somepäivityksissään.

Opettajien retkiopas, joka ilmestyy elokuussa 2022, teki haastattelun Kumpulan koulukasvitarhan toiminnasta.

Sisäinen viestintä rakentui erilaisten henkilöstökokousten, ilmoitustaulujen ja suoran vuorovaikutuksen varaan. Whatsapp-ryhmät olivat varsin käteviä eri työryhmien väliseen ja sisäiseen viestintään, kun kaikille piti saada nopeasti tieto ja ihmiset olivat eri paikoissa.

Yhdistyksen keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat Helsingin kaupungin nuorisopalvelut sekä opetus-, sosiaali- ja varhaiskasvatuspalvelut, Hyötykasviyhdistys, Työhevosharrastajat, Plan Suomi, Sovinto ry, Into -etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry, muut työpajat, Puutarhaliitto, Kehitysvammatuki 57, TE-toimistot, Helsingin työvoiman palvelukeskus, puutarha-alan oppilaitokset, Metropolia, Suomen Diakoniaopisto, ympäristökasvatustyötä tekevät järjestöt mm. FEE Suomi ry ja Luonto- ja ympäristökoulujen liitto. Lisäksi yhdistys tekee yhteistyötä koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen kanssa.

Vuonna 2021 yhdistys liittyi Green Care Finland ry:n jäseneksi.

6. Hallinto ja henkilöstö

Hallitus

Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, viisi varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä.

Hallitus vastasi toimintasuunnitelman toteuttamisen seurannasta sekä yhdistyksen talouden seurannasta.

Yhdistyksen vuosikokouksessa 23.3.2021 valittu hallitus

Puheenjohtaja: Timo-Matti Fahmy

Varsinaiset jäsenet: Satu Rumbin (varapj), Anu Ruohomäki, Anna-Maria Maliniemi, Päivi Toivonen, Maiju Kormano **Varajäsenet:** Eeva-Stiina Smolander, Anna Nurmi

Henkilöstö

Toiminnanjohtaja vastasi yhdistyksen toiminnan käytännön suunnittelusta, taloudesta ja hankkeiden kokonaishallinnoinnista. Yhdistyksen toiminnanjohtajana toimi Eeva-Maija Bergholm. Palkanlaskennasta ja muusta toimiston hoidosta vastasi osa-aikainen toimistosihteerä Tarja Elo.

Nuorten työpajan Vihreän Oksan Werstaan työ- ja yksilövalmentajina toimivat Mari Paakkinen ja Susanna Järvi. Työvalmentajana toimi Maiju Kormano, alkuvuoden oppisopimuksella Keuda Mäntsälän kanssa ja elokuusta työsuhdetta jatkettiin oppisopimuksen päätyttyä. Kuntouttavan työtoiminnan tukena oli Riikka Terävä tuntitöinä. Terävä vastasi myös puutarhaperhekerho Basilikasta.

Kumpulän koulukasvitarhan vastaavana ohjaajana toimi toukokuusta syyskuun loppuun Janita Jamalainen. Hänen tehtäviinsä kuului kesätyöntekijöiden ohjaus, avoimien ovien tapahtumat, perhekerhon ohjaus sekä kouluvierailut.

Elias Päivisen kanssa sovittiin dokumentin tekemisestä juhluvuoden kunniaksi. Dokumentin teko jatkuu vuonna 2022. Päivinen teki myös töitä nuorten kesätyöntekijöiden ohjauksessa, tapahtumien suunnittelussa ja markkinoinnissa sekä muissa avustavissa tehtävissä.

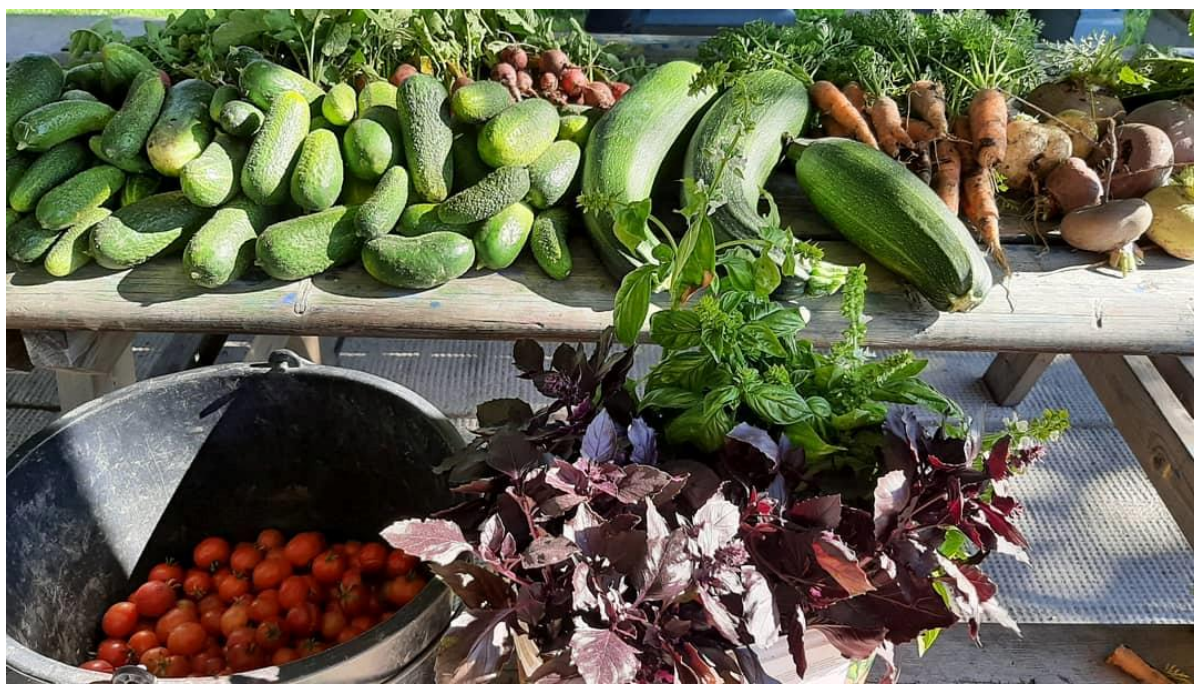
HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Kesäkauden aikana henkilöstöä oli parhaimmillaan yhdistykseen palkattuna yhtäaikaa yli 20 henkeä, kun kaikki leiriohjaajat olivat töissä. Kumpulan koulukasvitarhan leiritoiminnassa oli kesän aikana kuusi leiriohjaajaa, keittiövastaava sekä alueenhoidossa oppisopimuksella ohjaaja, neljä kesäsetelinuorta, neljä nuorta OP:n rahoituksella (Kesätyö OP:n piikkiin) sekä neljä nuorta Plan Suomen kautta. Itä-Helsingin leiritoiminnassa oli yksi leiriohjaaja ja neljä kesäsetelinuorta apuohjaajina.

Henkilöstön osaamista pyrittiin päivittämään sopivin koulutuksin. Maiju Kormano osallistui Into ry:n järjestämään työpajatoiminnan perusteet -verkkokoulutukseen. Lisäksi osallistuttiin lyhyisiin varsinkin työpajatoimintaan liittyviin koulutuksiin. Työssä jaksamista tuettiin työnohjauksella, jota oli Werstaalla vuoden aikana yhteensä kuusi kertaa.

Kirjanpidosta vastasi tilitoimisto Atope Oy/Hannu Lehtinen ja tilintarkastuksen hoiti tilintarkastusyhteisö Tiliextra Oy, vastaavina tilintarkastajina HTM Matti J Mäkinen ja HTM Susanna Ahola.

Toimitilat Yhdistyksen toimisto sijaitsee Kumpulan kasvitieteellisen puutarhan yhteydessä (Jyrängöntie 2, 00560 HKI). Myös nuorten työpaja, Vihreän Oksan Werstas, toimii kasvukauden ulkopuolella samoissa tiloissa. Huhtikuusta lokakuuhun Werstas toimii Kumpulan koulukasvitarhalla (Vähänkyröntie 3-6), jossa järjestetään valtaosa myös muusta toiminnasta.

7. Talous

Yhdistyksen merkittävimpiä rahoituslähteitä olivat Etelä-Suomen aluehallintoviraston avustus työpajatoimintaan sekä Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden ostopalvelu Kumpulan kesävirkestystoiminnasta. Merkittävä osa rahoituksesta tuli myös Werstaan omavarainhankinnasta (pihakohteiden hoito, taimien, sadon ja jatkojalosteiden myynti) sekä leirien osallistumismaksuista.

Pienet avustukset tulivat Etelä-Suomen aluehallintovirastolta ja Helsingin kaupungilta leiritoimintaan sekä Stiftelsen 7nde Mars Fondenilta leiristipendeihin, Kulmakoulusäätiöltä viljelytaitojen ja -tietojen opettamiseen, Vuokon Säätiöltä Ötökät ystäviksi -hankkeeseen ja Wihurin säätiöltä dokumentin tekemiseen. Edelliseltä vuodelta siirtyi käytettäväksi Räsäsen säätiön avustus Werstaan videoklippeihin sekä ympäristölautakunnan avustus tapahtumiin.

Lisäksi saatiin korvausta kuntouttavasta työtoiminnasta, palkkatukea ja Helsinki-lisää sekä kerättiin osallistumismaksuja. Kuntouttavan työtoiminnan tulot jäivät ennakoitua pienemmiksi, kun nuoria ei ohjautunut toimintaan.

Merkittävimmat kuluerät olivat henkilöstökulut, alueen hoidon tarvikkeet, toimintavälineet ja materiaalit leiriläisille ja pajalaisille, vuokra- ja leasingkulut, ruokakulut kasvitarhalla, sähköinen viestintä ja kirjanpito.

Kasvutunnelin laina saatiin maksettua pois vuoden 2021 lopussa.